

KONVENCIJA DĖL TARPVALSTYBINIO PRAMONINIŲ AVARIJŲ POVEIKIO

PREAMBULĖ

Šios Konvencijos Šalys,
atsižvelgdamos į ypatingą žmonių ir aplinkos apsaugos nuo pramoninių avarių poveikio reikšmę dabartinei ir būsimoms kartoms,

pripažindamos, kad svarbu ir neatidėliotina užkirsti kelią rimtam žalingam pramoninių avarių poveikiui žmonėms bei aplinkai ir prisidėti prie visų priemonių, skatinančių racionalų, ekonominiu požiūriu tikslingą ir efektyvų priemonių, skirtų užkirsti kelią avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms ir likviduoti jų padarinius, naudojimą siekiant ekologiniu požiūriu saugios bei tvarios ekonominės plėtros,

atsižvelgdamos į tai, kad žalingas pramoninių avarių poveikis gali būti juntamas už valstybių teritorijų ribų ir kad reikalingas bendradarbiavimas tarp valstybių,

patvirtindamos būtinybę remti aktyvų tarptautinį bendradarbiavimą tarp suinteresuotų valstybių prieš avarią, jos metu ir po avarijos, siekiant stiprinti atitinkamą politiką bei suaktyvinti ir visais reikiamais lygiais koordinuoti veiksmus, skirtus užkirsti kelią pramoninėms avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms ir likviduoti jų tarpvalstybinį poveikį,

pažymėdamos dvišalių ir daugiašalių priemonių, skirtų užkirsti kelią pramoninėms avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms ir likviduoti jų poveikį, svarbą bei naudą,

suvokdamos vaidmenį, kurį šioje srityje atlieka Jungtinių Tautų Organizacijos Europos ekonominė komisija (EEK), ir remdamosi, be kita ko, EEK Profesinės etikos kodeksu, įvykus tarpvalstybinių vidaus vandenų avarinei taršai, bei Konvencija dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste,

atsižvelgdamos į atitinkamas Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos (ESBK) Baigiamojo Akto, valstybių ESBK dalyvių atstovų Vienos susitikimo Baigiamojo dokumento nuostatas bei į valstybių ESBK dalyvių Sofijos pasitarimo dėl aplinkos apsaugos rezultatus, taip pat į Jungtinių Tautų Organizacijos Aplinkos programos (JTAP) atitinkamas veiklos rūšis ir mechanizmus, ypač į programą APELL, į Tarptautinės Darbo Organizacijos veiklos rūšis ir mechanizmus, ypač Priemonių, skirtų užkirsti kelią stambaus masto pramoninėms avarijoms, kodeksą, ir į kitų atitinkamų tarptautinių organizacijų veiklos rūšis ir mechanizmus,

atsižvelgdamos į atitinkamas Jungtinių Tautų Organizacijos dėl žmogų supančios aplinkos problemų deklaracijos nuostatas, ypač jos 21 principą, pagal kurį valstybės, remdamosi Jungtinių Tautų Organizacijos Įstatais bei tarptautinės teisės principais, turi suverenią teisę naudoti savo pačių išteklius vadovaujantis savo politika aplinkos srityje ir atsako už tai, kad priklausanti jų jurisdikcijai ar jų kontroliuojama veikla nedarytų žalos kitų valstybių ar rajonų, nepriklausančių jų nacionalinei jurisdikcijai, aplinkai,

atsižvelgdamos į principą „teršėjas moka“ kaip į bendrą tarptautinės aplinkosaugos teisės principą,

pabrėždamos tarptautinės teisės ir praktikos principus, ypač geros kaimynystės, tarpusavio supratimo, diskriminacijos nebuvimo ir geros valios principus,

susitarė:

1 straipsnis APIBRĖŽIMAI

Šioje Konvencijoje:

a) „Pramoninė avarija“ – įvykis, kuris atsitinka dėl nekontroliuojamų pokyčių bet kokios veiklos, susijusios su pavojingomis medžiagomis, metu arba:

- i) pramonės objekte, pavyzdžiui, gamybos, naudojimo, saugojimo, perkėlimo ar šalinimo metu; arba
- ii) transportuojant, kiek tai apima 2 straipsnio 2 dalies d punktas;
- b) „Pavojinga veikla“ – bet kokia veikla, kurios metu vienos ar kelių pavojingų medžiagų kiekiai yra ar gali būti lygūs ribiniams kiekiams, išvardytiems šios Konvencijos I priede, ar viršyti šiuos kiekius, taip pat veikla, kuri gali sukelti tarpvalstybinį poveikį;
- c) „Poveikis“ – bet kokie tiesioginiai ar netiesioginiai, atsiradę iš karto ar po kažkurio laiko, žalingi pramoninės avarijos padariniai, be kita ko:
 - i) žmonėms, gyvūnijai ir augmenijai,
 - ii) dirvožemiui, vandeniui, orui ir kraštovaizdžiui,
 - iii) nurodytų i ir ii papunkčiuose veiksmų tarpusavio sąveikai,
 - iv) materialinėms vertybėms ir kultūros paveldui, įskaitant istorinius paminklus;
- d) „Tarpvalstybinis poveikis“ – rimtas poveikis teritorijoje, kurioje galioja vienos Šalies jurisdikcija, dėl pramoninės avarijos, įvykusios teritorijoje, kurioje galioja kitos Šalies jurisdikcija;
- e) „Operatorius“ – bet koks fizinis ar juridinis asmuo, įskaitant valstybės institucijas, atsakingas už kokios nors veiklos vykdymą, pavyzdžiui, kuriam prižiūrint vykdoma vienokia ar kitokia veikla, taip pat kuris planuoja verstis ar užsiima kokia nors veikla;
- f) „Šalis“ – šios Konvencijos Susitariančioji Šalis, jei tekste nenurodyta kitaip;
- g) „Kilmės Šalis“ – bet kuri Šalis ar Šalys, kurios ar kurių jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje įvyko arba gali įvykti pramoninė avarija;
- h) „Poveikį patirianti Šalis“ – bet kuri Šalis ar Šalys, kuri ar kurios patiria arba gali patirti tarpvalstybinį pramoninės avarijos poveikį;
- i) „Suinteresuotos Šalys“ – bet kuri kilmės Šalis ir bet kuri poveikį patirianti Šalis;
- j) „Visuomenė“ – vienas ar keli fiziniai ar juridiniai asmenys.

2 straipsnis KONVENCIJOS TAIKYMAS

1. Ši Konvencija taikoma užkertant kelią pramoninėms avarijoms, užtikrinant pasirengimą joms ir likviduojant avarijų, kurios gali sukelti tarpvalstybinį poveikį, įskaitant stichinių nelaimių sukeltų avarijų poveikį, padarinius, taip pat tarptautiniam bendradarbiavimui, susijusiam su abipuse pagalba, tyrimais bei technologijų plėtra, keitimuisi informacija bei technologijomis, užkertant kelią pramoninėms avarijoms, užtikrinant pasirengimą joms ir likviduojant jų padarinius.

2. Ši Konvencija netaikoma:

- a) branduolinėms avarijoms ar ekstremalioms situacijoms, susijusioms su radioaktyviuoju užkrėtimu;
- b) avarijoms, kurias sukėlė veikla kariniuose objektuose;
- c) ardant užtvankas, išskyrus pramoninių avarijų, kurias sukėlė toks ardymas, poveikį;
- d) avarijoms antžeminiame transporte, išskyrus:
 - i) skubų tokių avarijų padarinių likvidavimą,
 - ii) transporto operacijas teritorijoje, kurioje vykdoma pavojinga veikla;
- e) atsitiktiniams genetiškai modifikuotų organizmų išmetalams;
- f) avarijoms dėl veiklos jūros aplinkoje, įskaitant jūros dugno žvalgymą ar eksploatavimą;
- g) naftos ar kitų kenksmingų medžiagų išsiliejimams į jūrą.

3 straipsnis BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šalys, atsižvelgdamos į pastangas, kurių jau buvo imtasi nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu, imasi reikiamų priemonių ir bendradarbiauja pagal šią Konvenciją siekdamos apsaugoti žmones ir

aplinką nuo pramoninių avarių, užkirsdamos kelią tokioms avarijoms, kiek įmanoma, mažindamos jų dažnumą ir rimtumą bei švelnindamos jų poveikį. Šiuo tikslu taikomos priemonės, skirtos užkirsti kelią avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms bei likviduoti jų padarinius, įskaitant atstatomąsias priemones.

2. Keitimasis informacija, konsultacijos ir kitos bendros priemonės padeda Šalims, be pagrindo nevilkinant, parengti bei įgyvendinti politiką ir strategijas, kurių tikslas – sumažinti pramoninių avarių riziką bei tobulinti priemones, skirtas užkirsti kelią avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms bei likviduoti jų padarinius, įskaitant atstatomąsias priemones, taip pat atsižvelgiant į pastangas, kurių jau imamasi nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu, siekiant išvengti nereikalingo dubliavimosi.

3. Šalys užtikrina tokią situaciją, kurioje operatorius, siekiant išvengti rizikos, įpareigojamas imtis visų reikalingų priemonių vykdant pavojingą veiklą ir užkertant kelią pramoninėms avarijoms.

4. Siekdamas įgyvendinti šios Konvencijos nuostatas, Šalys imasi reikiamų teisinių, valdymo, administracinių bei finansinių priemonių, kurių tikslas – užkirsti kelią avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms ir likviduoti jų padarinius.

5. Šios Konvencijos nuostatos nedaro žalos kokiems nors Šalių įsipareigojimams pagal tarptautinę teisę pramoninių avarių ir pavojingos veiklos požiūriu.

4 straipsnis

PAVOJINGŲ VEIKLOS RŪŠIŲ NUSTATYMAS, KONSULTACIJOS IR REKOMENDACIJOS

1. Siekdama imtis prevencinių priemonių bei priemonių, užtikrinančių pasirengimą, prireikus kilmės Šalis, remdamasi savo jurisdikcija, imasi priemonių nustatyti pavojingos veiklos rūšis ir praneša poveikį patiriančioms Šalims apie bet kokią planuojamą ar vykdomą veiklą.

2. Suinteresuotos Šalys bet kurios Šalies iniciatyva rengia konsultacijas, siekdamas nustatyti tokias pavojingos veiklos rūšis, dėl kurių yra pagrindo manyti, kad jos gali sukelti tarpvalstybinį poveikį. Jei suinteresuotos Šalys nesusitaria dėl to, ar tą veiklą laikyti pavojinga veikla, tai bet kuri tokia Šalis gali, jei tik suinteresuotos Šalys nesusitarė kitaip, spręsti šio klausimo, perduoti šį klausimą tyrimo komisijai pagal šios Konvencijos II priedo nuostatas, kad gautų rekomendaciją šiuo klausimu.

3. Planuojamai ar vykdomai pavojingai veiklai Šalys taiko procedūras, išdėstytas šios Konvencijos III priede.

4. Tais atvejais, kai pavojingos veiklos poveikis aplinkai turi būti įvertintas pagal Konvenciją dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste ir toks vertinimas apima pramoninių avarių, įvykusių dėl pavojingos veiklos, vykdomos pagal šios Konvencijos nuostatas, tarpvalstybinio poveikio analizę, galutinis sprendimas, priimamas Konvencijos dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste tikslams, turi atitikti atitinkamus tos Konvencijos reikalavimus.

5 straipsnis

SAVANORIŠKAS ŠIOS KONVENCIJOS TAIKymo IŠPLĖTIMAS

Suinteresuotos Šalys bet kurios iš jų iniciatyva turi svarstyti klausimą dėl to, ar reikia laikyti tą ar kitą veiklą, kurios neapima I priedas, pavojinga veikla. Savitarpio sutarimo pagrindu jos gali naudotis bet kokių konsultacinių mechanizmu savo nuožiūra arba pagal II priedą kreiptis į tyrimo komisiją, kad gautų reikiamą paaiškinimą. Jei suinteresuotos Šalys susitaria šiuo klausimu, ši Konvencija ar bet kuri jos dalis tai veiklai taikoma kaip pavojingai veiklai.

6 straipsnis

PREVENCIJA

1. Šalys, siekdamos užkirsti kelią pramoninėms avarijoms, imasi reikiamų priemonių, tarp jų skatinančių operatorius atlikti veiksmus, mažinančius pramoninių avarių riziką. Tokios priemonės gali apimti šios Konvencijos IV priede išvardytąsias, tačiau jomis neapsiriboja.

2. Dėl bet kokios pavojingos veiklos kilmės Šalis reikalauja, kad operatorius pademonstruotų, jog pavojinga veikla vykdoma saugiai, suteikdamas tokią informaciją, kaip pagrindiniai duomenys apie procesą, įskaitant analizę ir vertinimą, numatytus šios Konvencijos V priede, tačiau neapsiribodamas jais.

7 straipsnis

SPRENDIMŲ DĖL OBJEKTŲ IŠDĖSTYMO PRIĖMIMAS

Kilmės Šalis, remdamasi savo teisine sistema ir siekdama iki minimumo sumažinti riziką visų poveikį patiriančių Šalių gyventojams ir aplinkai, imasi priemonių formuoti politiką, susijusią su naujų objektų, kuriuose vykdoma pavojinga veikla, išdėstymu bei didesniu esamų objektų, kuriuose vykdoma pavojinga veikla, modifikavimu. Remdamasi savo teisinėmis sistemomis, poveikį patiriančios Šalys imasi priemonių formuoti politiką, susijusią su esminių priemonių įgyvendinimu rajonuose, galinčiuose patirti tarpvalstybinę pramoninės avarijos, kurią sukėlė pavojinga veikla, poveikį, siekdamos iki minimumo sumažinti su šia veikla susijusią riziką. Rengdamos bei formuodamos tokią politiką, Šalys turi svarstyti klausimus, išdėstytus šios Konvencijos V priedo 2 dalies 1-8 punktuose bei VI priede.

8 straipsnis

PARENGTIS EKSTREMALIOMS SITUACIJOMS

1. Šalys imasi reikiamų priemonių užtikrinti ir palaikyti tinkamą pasirengimą ekstremalioms situacijoms, siekiant likviduoti pramoninių avarių padarinius. Šalys užtikrina, kad bus imtasi priemonių užtikrinti pasirengimą, siekiant sušvelninti tarpvalstybinę tokių avarių poveikį, be to, teritorijoje, kurioje vykdoma veikla, dirba operatoriai. Šios priemonės gali apimti priemones, minimas šios Konvencijos VII priede, tačiau jomis neapsiriboja. Be kita ko, suinteresuotos Šalys informuoja viena kitą apie savo veiksmų ekstremaliomis situacijomis planus.

2. Kilmės Šalis užtikrina pavojingos veiklos veiksmų ekstremaliomis situacijomis planų teritorijoje, kurioje vykdoma veikla, rengimą ir įgyvendinimą, įskaitant priimtinių priemonių, kuriomis siekiama likviduoti avarijos padarinius, bei kitų priemonių, skirtų užkirsti kelią tarpvalstybiniam poveikiui ar sumažinti jį iki minimumo, taikymą. Kilmės Šalis suteikia kitoms suinteresuotoms šalims turimą informaciją, kurios reikia veiksmų ekstremaliomis situacijomis planams parengti.

3. Pavojingos veiklos rūšių atžvilgiu kiekviena Šalis užtikrina veiksmų ekstremaliomis situacijomis planų už teritorijos, kurioje vykdoma veikla, ribų rengimą ir įgyvendinimą. Šiuose planuose numatomos priemonės, kurių privalu imtis Šalies teritorijoje siekiant iki minimumo sumažinti tarpvalstybinį poveikį. Rengiant tokius planus, atsižvelgiama į analizės ir vertinimo rezultatus, ypač į klausimus, nurodytus V priedo 2 dalies 1-5 punktuose. Suinteresuotos Šalys stengiasi užtikrinti tokių planų suderinamumą. Prireikus rengiami bendri veiksmų planai, susidarius ekstremalioms situacijoms už teritorijos, kurioje vykdoma veikla, ribų, siekiant paremti reikiamų priemonių, skirtų likviduoti avarijos padarinius, taikymą.

4. Veiksmų ekstremaliomis situacijomis planus reikia peržiūrėti reguliariai ar, jei to reikalauja aplinkybės, atsižvelgiant į patirtį, įgytą likviduojant buvusių ekstremalių situacijų padarinius.

9 straipsnis

INFORMACIJOS TEIKIMAS VISUOMENEI IR JOS DALYVAVIMAS

1. Šalys užtikrina reikiamos informacijos visuomenei teikimą tuose rajonuose, kurie gali patirti avarijos, įvykusios dėl pavojingos veiklos, poveikį. Ši informacija perduodama kanalais, kuriuos suinteresuotos Šalys laiko tinkamais, ir apima šios Konvencijos VIII priede išvardytus punktus, be to, joje turi būti atsižvelgta į V priedo 2 dalies 1-4 ir 9 punktuose nurodytus klausimus.

2. Kilmės Šalis, remdamasi šios Konvencijos nuostatomis ir kai tai įmanoma bei būtina, galinčių patirti poveikį rajonų visuomenei suteikia galimybę dalyvauti atitinkamose procedūrose siekiant pareikšti savo nuomonę bei susirūpinimą dėl priemonių, skirtų užkirsti kelią avarijoms ir užtikrinti pasirengimą joms, bei užtikrina, kad tokia galimybė, suteikta poveikį patiriančios Šalies visuomenei, būtų lygiavertė galimybei, kurią turi kilmės Šalies visuomenė.

3. Šalys, remdamasi savo teisinėmis sistemomis ir, jeigu jos to nori, sutarimo pagrindu, suteikia fiziniams ar juridiniams asmenims, kurie patys patiria ar gali patirti žalingą tarpvalstybinį pramoninės avarijos poveikį kurios nors Šalies teritorijoje, vienodą galimybę naudotis atitinkamomis administracinėmis ir teisinėmis procedūromis bei užtikrina vienodą tvarką, įskaitant galimybes iškelti teisminę bylą ir paduoti apeliaciją dėl sprendimo, susijusio su jų teisėmis, kaip ir asmenims, priklausantiems jų pačių jurisdikcijai.

10 straipsnis

INFORMAVIMO APIE PRAMONINĖS AVARIJAS SISTEMOS

1. Šalys užtikrina suderinamų ir efektyvių informavimo apie avarijas sistemų kūrimą ir naudojimą atitinkamais lygiais siekiant gauti ir perduoti pranešimus apie pramonines avarijas, kuriuose būtų informacija, reikalinga užkirsti kelią tarpvalstybiniam poveikiui.

2. Kilus pramoninei avarijai, kuri daro ar gali daryti tarpvalstybinį poveikį, arba esant neišvengiamai tokios avarijos grėsmei, kilmės Šalis užtikrina, kad poveikį patiriančioms Šalims atitinkamais lygiais būtų nedelsiant pranešama apie tai per informavimo apie pramonines avarijas sistemas. Toks informavimas apima šios Konvencijos IX priede išdėstytus punktus.

3. Suinteresuotos Šalys užtikrina, kad kilus pramoninei avarijai ar esant neišvengiamai jos grėsmei kuo greičiau ir pagal aplinkybes būtų pradėti įgyvendinti veiksmų ekstremaliomis situacijomis planai, parengti pagal 8 straipsnį.

11 straipsnis

AVARIJŲ PADARINIŲ LIKVIDAVIMAS

1. Pramoninės avarijos ar neišvengiamos jos grėsmės atveju Šalys užtikrina kuo greitesnį adekvačių priemonių, skirtų likviduoti padarinius, taikymą, kartu panaudodamos efektyviausius metodus siekiant apriboti poveikį ar sumažinti jį iki minimumo.

2. Kilus pramoninei avarijai, kuri daro ar gali daryti tarpvalstybinį poveikį, arba esant neišvengiamai tokios avarijos grėsmei, suinteresuotos Šalys imasi priemonių įvertinti poveikį, reikiamais atvejais bendrai, tam, kad būtų imtasi adekvačių priemonių avarijos padariniams likviduoti. Suinteresuotos Šalys deda pastangas siekdamas koordinuoti priemones, kurių jos imasi norėdamos likviduoti avarijų padarinius.

12 straipsnis

SAVITARPIO PAGALBA

1. Jeigu pramoninės avarijos atveju kuriai nors Šaliai reikalinga pagalba, ji gali paprašyti jos kitų Šalių nurodydama, kokio dydžio ir kokios formos pagalba jai reikalinga. Šalis, į kurią

kreipiamasi dėl pagalbos, nedelsdama priima sprendimą ir informuoja prašymą atsiuntusią Šalį apie tai, ar ji gali suteikti prašomą pagalbą, bei nurodo pagalbos, kuri gali būti suteikta, mastą ir sąlygas.

2. Suinteresuotos Šalys bendradarbiauja siekdamos palengvinti neatidėliotinos pagalbos, suderintos pagal šio straipsnio 1 dalį, suteikimą, įskaitant prireikus veiksmus, skirtus iki minimumo sumažinti pramoninės avarijos padarinius ir poveikį, bei siekdamos suteikti bendro pobūdžio paramą. Tais atvejais, kai tarp Šalių nesudaryti dvišaliai ar daugiašaliai susitarimai, apimantys numatytas priemones, skirtas savitarpio pagalbai teikti, tokia pagalba teikiama pagal šios Konvencijos X priedą, jei Šalys nesusitarė kitaip.

13 straipsnis ATSAKOMYBĖ

Šalys remia atitinkamas tarptautines pastangas parengti atsakomybės normas, kriterijus ir procedūras.

14 straipsnis TYRIMAI IR TECHNOLOGIJŲ PLĖTRA

Šalys, kiek mano esant reikalinga, teikia pasiūlymus ir bendradarbiauja vykdydamos tyrimus ir plėtodamos metodus ir technologijas, skirtus užkirsti kelią pramoninėms avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms bei likviduoti jų padarinius. Šiuo tikslu Šalys skatina bei aktyviai plėtoja mokslinį ir techninį bendradarbiavimą, įskaitant tyrimus mažiau pavojingų procesų srityje, siekiant riboti su avarijomis susijusius pavojus bei užkirsti kelią pramoninių avarijų padariniams ir juos apriboti.

15 straipsnis KEITIMASIS INFORMACIJA

Šalys dvišaliu ar daugiašaliu lygiu keičiasi deramai prieinama informacija, kuri apima šios Konvencijos XI priede išdėstytus punktus.

16 straipsnis KEITIMASIS TECHNOLOGIJA

1. Šalys, vadovaudamosi savo įstatymais, taisyklėmis ir praktika, remia keitimąsi technologija, siekiant užkirsti kelią pramoninėms avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms bei likviduoti jų padarinius, ypač prisidėdamos prie:

- a) keitimosi turima technologija skirtingu finansiniu pagrindu;
- b) tiesioginių ryšių ir bendradarbiavimo pramonės srityje;
- c) keitimosi informacija ir patirtimi;
- d) techninės pagalbos teikimo.

2. Teikdamos paramą šio straipsnio 1 dalies a–d punktuose išvardytoms veiklos rūšims, Šalys remia kontaktus ir bendradarbiavimą tarp atitinkamų organizacijų bei atskirų asmenų tiek privačiame, tiek valstybiniame sektoriuose ir tuo sudaro palankias sąlygas, galinčias užtikrinti technologijos, projektavimo bei konstravimo paslaugų, įrengimų ar finansinių lėšų teikimą.

17 straipsnis KOMPETENTINGOS INSTITUCIJOS IR RYŠIO PUNKTAI

1. Kiekviena Šalis paskiria ar įsteigia vieną ar kelias kompetentingas institucijas šios Konvencijos tikslams.

2. Nepakenkdama kitiems susitarimams, pasiektiems dvišaliu ar daugiašaliu lygiu, kiekviena Šalis paskiria ar įsteigia vieną ryšio punktą, kurio tikslas – pranešti apie avarijas pagal 10 straipsnį, ir vieną ryšio punktą, kurio tikslas – teikti savitarpio pagalbą pagal 12 straipsnį. Geriau, kad šias funkcijas atliktų vienas ir tas pats ryšio punktas.

3. Kiekviena Šalis per tris mėnesius nuo šios Konvencijos įsigaliojimo tai Šaliai dienos informuoja kitas Šalis per 20 straipsnyje nurodytą sekretoriata apie tai, kokią instituciją ar kokias institucijas ši Šalis paskyrė savo ryšio punktu (-ais) ir savo kompetentinga institucija ar institucijomis.

4. Kiekviena Šalis per mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos informuoja per sekretoriata kitas Šalis apie bet kokius pasikeitimus, susijusius su paskyrimais, kuriuos ji padarė pagal šio straipsnio 3 dalį.

5. Kiekviena Šalis užtikrina nepertraukiamą savo ryšio punkto ir informavimo apie pramonines avarijas sistemų funkcionavimą pagal 10 straipsnį.

6. Kiekviena Šalis užtikrina nepertraukiamą savo ryšio punkto ir institucijų, kurios atsakingos pagal 12 straipsnį už prašymų suteikti pagalbą nusiuntimą ir gavimą bei tokių pasiūlymų priėmimą, funkcionavimą.

18 straipsnis **ŠALIŲ KONFERENCIJA**

1. Šalių atstovai sudaro šios Konvencijos Šalių Konferenciją ir reguliariai rengia pasitarimus. Pirmasis Šalių Konferencijos pasitarimas rengiamas ne vėliau kaip po metų nuo šios Konvencijos įsigaliojimo. Vėliau Šalių Konferencijos pasitarimai rengiami bent kartą per metus ar kai raštu paprašo bet kuri Šalis, jeigu per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai sekretoriatas praneša joms apie šį prašymą, jį palaiko mažiausiai trečdalis Šalių.

2. Šalių Konferencija:

- a) nagrinėja šios Konvencijos įgyvendinimo eigą;
- b) atlieka konsultacines funkcijas, skirtas stiprinti Šalių galimybes, siekiant užkirsti kelią pramoninėms avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms ir likviduoti jų tarpvalstybinį poveikį bei remti techninės pagalbos ir konsultacijų teikimą prašant Šalims, kurioms gresia pramoninės avarijos;
- c) prireikus steigia darbo grupes ir kitus atitinkamus padalinius, kurių tikslas – nagrinėti klausimus, susijusius su šios Konvencijos įgyvendinimu ir plėtra, bei vykdyti atitinkamus tyrinėjimus ir rengti kitus dokumentus, taip pat teikti rekomendacijas Šalių Konferencijai svarstyti;
- d) atlieka kitas funkcijas, kurių gali prireikti pagal šios Konvencijos nuostatas;
- e) savo pirmajame pasitarime svarsto ir sutarimo pagrindu priima pasitarimų procedūros taisykles.

3. Vykdydama savo funkcijas, Šalių Konferencija, kai mano, jog tai tikslinga, bendradarbiauja taip pat su kitomis atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis.

4. Šalių Konferencija savo pirmajame pasitarime sudaro darbo programą, ypač dėl šios Konvencijos XII priedo punktų. Šalių Konferencija taip pat priima sprendimus dėl darbo metodų, įskaitant nacionalinių centrų panaudojimą ir bendradarbiavimą su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis, sistemos sukūrimą siekiant palengvinti šios Konvencijos įgyvendinimą, ypač teikti savitarpio pagalbą pramoninės avarijos atveju, ir atsižvelgiant į su tuo susijusią veiklą, kurią vykdo atitinkamos tarptautinės organizacijos. Kaip darbo programos dalį Šalių Konferencija nagrinėja esamų nacionalinių, regioninių ir tarptautinių centrų, taip pat kitų institucijų ir programų veiklą, kurios tikslas – koordinuoti informacinę veiklą ir pastangas užkirsti kelią pramoninėms avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms bei likviduoti jų padarinius, siekiant nustatyti, kokių papildomų tarptautinių įstaigų ar centrų gali prireikti įgyvendinant uždavinius, išvardytus XII priede.

5. Šalių Konferencijos dalyvės savo pirmajame pasitarime pradeda svarstyti, kaip sudaryti palankesnes sąlygas keistis technologija, siekiant užkirsti kelią pramoninėms avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms bei likviduoti jų padarinius.

6. Šalių Konferencija tvirtina direktyvinius principus ir kriterijus, padedančius nustatyti pavojingą veiklą šios Konvencijos tikslams.

19 straipsnis BALSAVIMO TEISĖ

1. Kiekviena šios Konvencijos Šalis turi po vieną balsą, išskyrus šio straipsnio 2 dalyje numatytus atvejus.

2. Regioninės ekonominės integracijos organizacijos, apibrėžiamos 27 straipsnyje, įgyvendina savo balsavimo teisę jų kompetencijos klausimais turėdamos balsų skaičių, lygų jų valstybių narių – šios Konvencijos Šalių skaičiui. Tokios organizacijos netenka savo balsavimo teisės, jeigu jų valstybės narės įgyvendina savo balsavimo teisę, ir atvirkščiai.

20 straipsnis SEKRETORIATAS

Europos ekonominės komisijos Vykdomasis sekretorius atlieka šias sekretoriato funkcijas:

- a) šaukia ir rengia Šalių pasitarimus;
- b) perduoda Šalims pranešimus ir kitą informaciją, gautą pagal šios Konvencijos nuostatas;
- c) vykdo kitas funkcijas, kurias gali nustatyti Šalys.

21 straipsnis GINČŲ SPRENDIMAS

1. Kai kyla ginčas tarp dviejų ar daugiau Šalių dėl šios Konvencijos traktavimo ar taikymo, jos siekia ginčą išspręsti derybų keliu arba bet koku kitu ginčų sprendimo būdu, priimtinu ginče dalyvaujančioms šalims.

2. Pasirašydama, ratifikuodama, priimdama, patvirtindama šią Konvenciją ar prie jos prisijungdama arba bet kada po to, bet kuri Šalis gali raštu pareikšti Depozitarijui, kad dėl ginčo, neišspręsto pagal šio straipsnio 1 dalį, ji pasirenka vieną arba abu ginčų sprendimo būdus kaip privalomus bet kuriai Šaliai, prisiėmusiai tą patį įsipareigojimą:

- 1) ginčo perdavimą Tarptautiniam Teismui;
- 2) arbitražą pagal šios Konvencijos XIII priede pateiktą procedūrą.

3. Jeigu ginče dalyvaujančios šalys priėmė abu šio straipsnio 2 dalyje nurodytus ginčų sprendimo būdus, ginčas gali būti perduotas tik Tarptautiniam Teismui, jeigu Šalys nesusitars kitaip.

22 straipsnis INFORMACIJOS TEIKIMO RIBOJIMAI

1. Šios Konvencijos nuostatos netaikomos Šalių teisėms ir pareigoms, kylančioms iš jų nacionalinių įstatymų, taisyklių, administracinių nuostatų ar priimtų teisinės praktikos bei taikytinų tarptautinių taisyklių, saugoti informaciją, susijusią su asmeninio pobūdžio duomenimis, pramonine ir komercine paslaptimi, įskaitant intelektinę nuosavybę, ar nacionaliniu saugumu.

2. Jeigu Šalis vis dėlto nusprendžia suteikti tokią saugomą informaciją kitai Šaliai, ši Šalis, gaunanti tokią saugomą informaciją, gerbia gautos informacijos konfidencialumą bei laikosi sąlygų, kuriomis ji suteikiama, ir naudoja šią informaciją tik tiems tikslams, dėl kurių ji buvo perduota.

23 straipsnis **KONVENCIJOS ĮGYVENDINIMAS**

Šalys periodiškai teikia pranešimus apie šios Konvencijos įgyvendinimo eigą.

24 straipsnis **DVIŠALIAI IR DAUGIAŠALIAI SUSITARIMAI**

1. Siekdamas įvykdyti savo įsipareigojimus pagal šią Konvenciją, Šalys gali palikti galioti esamus ar sudaryti naujų dvišalių ar daugiašalių susitarimų ar kitų sutarčių.

2. Šios Konvencijos nuostatos netaikomos Šalių teisei dvišalių ar daugiašalių susitarimų pagrindu prireikus imtis griežtesnių priemonių negu tų, kurios buvo numatytos šioje Konvencijoje.

25 straipsnis **PRIEDŲ STATUSAS**

Šios Konvencijos priedai yra neatskiriama šios Konvencijos dalis.

26 straipsnis **KONVENCIJOS PAKEITIMAI**

1. Bet kuri Šalis gali siūlyti šios Konvencijos pakeitimus.

2. Bet kurio siūlomo šios Konvencijos pakeitimo tekstas raštu pateikiamas Europos ekonominės komisijos Vykdomajam sekretoriui, kuris jį nusiunčia visoms Šalims. Šalių Konferencija svarsto pasiūlytus pakeitimus savo eiliniame kasmetiniame pasitarime tuo atveju, jei tokius pasiūlymus Europos ekonominės komisijos Vykdomasis sekretorius nusiuntė Šalims bent prieš devyniasdešimt dienų iki pasitarimo.

3. Šios Konvencijos, išskyrus I priedo pakeitimus, kurių procedūra aprašyta šio straipsnio 4 dalyje:

a) pakeitimus priima dalyvaujančios pasitarime Šalys sutarimo pagrindu, ir Depozitarijus teikia juos visoms Šalims ratifikuoti, priimti ar patvirtinti;

b) pakeitimų ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentai atiduodami saugoti Depozitarijui. Pakeitimai, priimti pagal šį straipsnį, įsigalioja juos priėmusiems Šalims devyniasdešimtą dieną nuo tada, kai Depozitarijus gauna šešioliktą ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentą;

c) pakeitimai bet kuriai kitai Šaliai vėliau įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tada, kai ši Šalis atiduoda saugoti savo pakeitimų ratifikavimo, priėmimo ar patvirtinimo dokumentus.

4. Dėl I priedo pakeitimų:

a) Šalys visomis išgalėmis siekia sutarimo. Jei visos priemonės pasiekti sutarimą buvo panaudotos, o susitarimas nepasiektas, kraštutiniu atveju pakeitimas priimamas devynių dešimtųjų dalyvaujančių pasitarime ir balsuojančių Šalių balsų dauguma. Pakeitimai, kuriuos priėmė Šalių Konferencija, nusiunčiami Šalims ir rekomenduojami patvirtinti;

b) praėjus dvylikai mėnesių nuo tada, kai Europos ekonominės komisijos Vykdomasis sekretorius juos nusiuntė, I priedo pakeitimai įsigalioja toms šios Konvencijos Šalims, kurios nepateikė pranešimo pagal šio straipsnio 4 dalies c punkto nuostatas, tuo atveju, jei bent šešiolika Šalių nepateikė tokio pranešimo;

c) bet kuri Šalis, kuri negali patvirtinti kurio nors šios Konvencijos I priedo pakeitimo, apie tai raštu praneša Europos ekonominės komisijos Vykdomajam sekretoriui per dvyliką mėnesių nuo tada, kai gavo pranešimą apie pakeitimo priėmimą. Vykdomasis sekretorius nedelsdamas

informuoja visas Šalis, jog tokį pranešimą gavo. Bet kuri Šalis gali bet kuriuo metu priimti pakeitimą atsisakydama savo ankstesnio pareiškimo, ir po to šis I priedo pakeitimas įsigalioja tai Šaliai;

d) šioje dalyje sąvoka „dalyvaujančios ir balsuojančios Šalys“ reiškia Šalis, dalyvaujančias ir balsuojančias „už“ arba „prieš“.

27 straipsnis PASIRAŠYMAS

Šią Konvenciją gali pasirašyti Helsinkyje 1992 m. kovo 17–18 d. imtinai, o vėliau Jungtinių Tautų Organizacijos Centrinėje būstinėje Niujorke iki 1992 m. rugsėjo 18 d. valstybės Europos ekonominės komisijos narės, taip pat valstybės, turinčios konsultanto statusą prie Europos ekonominės komisijos pagal Ekonominės ir socialinės tarybos 1947m. kovo 28 d. rezoliucijos 36(IV) 8 punktą, bei regioninės ekonominės integracijos organizacijos, sukurtos suverenių valstybių Europos ekonominės komisijos narių, kurioms jų valstybės narės perdavė įgaliojimus klausimais, kuriuos reglamentuoja ši Konvencija, įskaitant įgaliojimus sudaryti sutartis, susijusias su šiais klausimais.

28 straipsnis DEPOZITARIJUS

Šios Konvencijos Depozitarijaus funkcijas atlieka Jungtinių Tautų Organizacijos Generalinis Sekretorius.

29 straipsnis RATIFIKAVIMAS, PRIĖMIMAS, PATVIRTINIMAS IR PRISIJUNGIMAS

1. Šią Konvenciją turi ratifikuoti, priimti ar patvirtinti pasirašiusios ją valstybės ir regioninės ekonominės integracijos organizacijos, nurodytos 27 straipsnyje.

2. Prie šios Konvencijos gali prisijungti 27 straipsnyje nurodytos valstybės ir organizacijos.

3. Bet kuri 27 straipsnyje nurodyta organizacija, kuri tampa šios Konvencijos Šalimi, kai tuo tarpu nėra viena valstybė šios organizacijos narė nėra šios Konvencijos Šalis, priima visus šioje Konvencijoje numatytus įsipareigojimus. Tuo atveju, kai viena ar kelios valstybės tokios organizacijos narės yra šios Konvencijos Šalys, ši organizacija ir jos valstybės narės priima sprendimą dėl savo atitinkamos atsakomybės už savo įsipareigojimų vykdymą pagal šią Konvenciją. Tokiais atvejais ši organizacija ir jos valstybės narės negali vienu metu naudotis šioje Konvencijoje numatytais teisėmis.

4. Savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentuose regioninės ekonominės integracijos organizacijos, nurodytos 27 straipsnyje, praneša apie savo kompetenciją šios Konvencijos reglamentuojamais klausimais. Šios organizacijos taip pat informuoja Depozitarijų apie bet kokią esminį savo kompetencijos pasikeitimą.

30 straipsnis ĮSIGALIOJIMAS

1. Ši Konvencija įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tada, kai atiduodamas saugoti šešioliktas ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentas.

2. Šio straipsnio 1 dalies tikslais joks dokumentas, kurį atidavė saugoti 27 straipsnyje nurodyta organizacija, nėra traktuojamas kaip papildantis dokumentus, kuriuos atidavė saugoti valstybės tokios organizacijos narės.

3. Kiekvienai 27 straipsnyje nurodytai valstybei ar organizacijai, kuri ratifikuoja, priima ar patvirtina šią Konvenciją arba prie jos prisijungia po to, kai atiduodamas saugoti šešioliktas ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentas, ši Konvencija įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tada, kai tokia valstybė ar organizacija atiduoda saugoti savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo ar prisijungimo dokumentą.

31 straipsnis

IŠSTOJIMAS IŠ KONVENCIJOS

1. Bet kuriuo metu, praėjus trejiems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo kuriai nors Šaliai dienos, ši Šalis gali išstoti iš Konvencijos apie tai raštu pranešdama Depozitariui. Bet kuris toks išstojimas įsigalioja devyniasdešimtą dieną nuo tada, kai Depozitarius gauna pranešimą apie išstojimą.

2. Bet kuris toks išstojimas neapima 4 straipsnio taikymo kokiai nors veiklai, dėl kurios buvo pranešta pagal 4 straipsnio 1 dalį ar perduotas prašymas svarstyti pagal 4 straipsnio 2 dalį.

32 straipsnis

AUTENTIŠKI TEKSTAI

Šios Konvencijos originalas, kurio tekstai anglų, prancūzų ir rusų kalbomis yra vienodai autentiški, atiduodamas saugoti Jungtinių Tautų Organizacijos Generaliniam Sekretoriui.

TAI PATVIRTINDAMI, žemiau pasirašiusieji, tinkamai tam įgalioti, pasirašė šią Konvenciją.

SUDARYTA tūkstantis devyni šimtai devyniasdešimt antrų metų kovo septynioliktą dieną Helsinkyje.

PRIEDAI

I PRIEDAS

Pavojingos medžiagos turint tikslą nustatyti pavojingos veiklos rūšis

Žemiau pateikti kiekiai, būdingi kiekvienai veiklos rūšiai ar veiklos rūšių grupei. Jeigu I dalyje pateikiamas kiekų diapazonas, tai ribiniai kiekiai yra maksimalūs kiekiai, nurodyti kiekviename diapazone. Praėjus penkeriems metams nuo šios Konvencijos įsigaliojimo, kiekviename diapazone nurodytas minimalus kiekis, jei jis nebus pakeistas, tampa ribiniu kiekiu.

Jeigu medžiaga ar junginys, nurodyti II dalyje, taip pat yra įtraukti į kurią nors grupę, pateiktą I dalyje, tai tokiu atveju naudojamas ribinis kiekis, nurodytas II dalyje.

Siekdamos nustatyti pavojingos veiklos rūšis, Šalys atsižvelgia į hipotetinę atitinkamo pavojaus sustiprėjimo galimybę bei į pavojingų medžiagų kiekius ir jų artumą, nepaisant to, ar jos priklauso vieno ar kelių operatorių kompetencijai.

I DALIS. Medžiagų ir preparatų, nenurodytų II dalyje, grupės

	Grupės	Ribinis kiekis (tonomis)
1.	Degiosios dujos ^{1(a)} , įskaitant SND	200
2.	Liepsnieji skysčiai ^{1(b)}	50000
3.	Labai toksiškos medžiagos ^{1(c)}	20
4.	Toksiškos medžiagos ^{1(d)}	500-200
5.	Oksiduojančios medžiagos ^{1(e)}	500-200
6.	Sprogstamosios medžiagos ^{1(f)}	200-50
7.	Degieji skysčiai ^{1(g)} (vartojama esant ypatingoms slėgio ir temperatūros sąlygoms)	200
8.	Aplinkai pavojingos medžiagos ^{1(h)}	200

II DALIS. Medžiagos

	Medžiagos	Ribinis kiekis (tonomis)
1.	Amoniakas	500
2 _a	Amonio nitratas ²	2500
b	Amonio nitratas (trąšos) ³	10000
3.	Akrilnitrilas	200
4.	Chloras	25
5.	Etilenoksidai	50
6.	Vandenilio cianidas	20
7.	Vandenilio fluoridas	50
8.	Vandenilio sulfidas	50
9.	Sieros dioksidas	250
10.	Sieros trioksidas	75
11.	Švino alkilai	50
12.	Fosgenas	0,75
13.	Metilizocianatas	0,15

PASTABOS

1. *Nustatymo kriterijai.* Jei nėra kitų tinkamų kriterijų, Šalys, klasifikuodamos medžiagas ar junginius, šio priedo I dalies tikslais gali naudoti šiuos kriterijus:

a) DEGIOSIOS DUJOS: medžiagos, kurios būdamos dujinės būsenos, esant normaliam slėgiui, ir susimaišiusios su oru tampa degiomis ir kurių virimo temperatūra, esant normaliam slėgiui, yra 20 °C arba žemesnė;

b) LIEPSNIEJI SKYSCIAI: medžiagos, kurių pliūpsnio temperatūra žemesnė negu 21 °C, o virimo temperatūra, esant normaliam slėgiui, daugiau negu 20 °C;

c) LABAI TOKSIŠKOS MEDŽIAGOS: medžiagos, kurių savybės atitinka 1 ir 2 lentelėje nurodytas savybes ir kurios dėl savo fizinių bei cheminių savybių gali sukelti pavojų pramoninės avarijos atveju.

1 LENTELĖ

LD ₅₀ (peroralinis poveikis)(1)	LD ₅₀ (derminis poveikis)(2)	LC ₅₀ (inhaliacinis poveikis) (3)
mg/kg kūno svorio	mg/kg kūno svorio	mg/l
LD ₅₀ £25	LD ₅₀ £50	LC ₅₀ £0,5

(1) peroralinio poveikio LD₅₀ žiurkėms.

(2) derminio poveikio LD₅₀ žiurkėms ir triušiams.

(3) inhaliacinio poveikio LC₅₀ žiurkėms (4 val.).

2 LENTELĖ

Diferencijuota dozė

mg/kg kūno svorio < 5

Tais atvejais, kai didelis medžiagos toksiškumas, darant peroralinį poveikį gyvūnams, nustatytas fiksuotos dozės metodu.

d) TOKSIŠKOS MEDŽIAGOS: medžiagos, kurių savybės atitinka 3 ir 4 lentelėje nurodytas savybes ir kurių fizinės bei cheminės savybės gali sukelti pavojų pramoninės avarijos atveju.

3 LENTELĖ

LD ₅₀ (peroralinis poveikis)(1)	LD ₅₀ (derminis poveikis)(2)	LC ₅₀ (inhaliacinis poveikis)(3)
mg/kg kūno svorio	mg/kg kūno svorio	mg/l
25<LD ₅₀ £200	50<LD ₅₀ £400	0,5<LC ₅₀ £2

(1) peroralinio poveikio LD₅₀ žiurkėms.

(2) derminio poveikio LD₅₀ žiurkėms ir triušiams.

(3) inhaliacinio poveikio LC₅₀ žiurkėms (4 val.).

4 LENTELĖ

Diferencijuota dozė

mg/kg kūno svorio =5

Tais atvejais, kai didelis medžiagos toksiškumas, darant peroralinį poveikį gyvūnams, nustatytas fiksuotos dozės metodu.

e) OKSIDUOJANČIOS MEDŽIAGOS: medžiagos, kurios sąveikaudamos su kitomis medžiagomis, ypač degiosiomis, sukelia audringą egzoterminę reakciją;

f) SPROGSTAMOSIOS MEDŽIAGOS: medžiagos, kurios veikiamos ugnies gali sprogti ar kurios yra jautresnės smūgiams ar trinčiai negu dinitrobenzenas;

g) DEGIEJI SKYSČIAI: medžiagos, kurių pliūpsnio temperatūra žemesnė negu 55°C ir kurios veikiamos slėgio išlieka skystos būsenos, jeigu konkrečios perdirbimo sąlygos, tokios kaip didelis slėgis ir aukšta temperatūra, gali sukelti pavojų pramoninės avarijos atveju;

h) APLINKAI PAVOJINGOS MEDŽIAGOS: medžiagos, kurios vandens aplinkoje pasižymi didelio toksiškumo rodikliais, atitinkančiais 5 lentelėje pateiktus rodiklius.

5 LENTELĖ

LC ₅₀ (1)	EC ₅₀ (2)	IC ₅₀ (3)
mg/l	mg/l	mg/l
LC ₅₀ £10	EC ₅₀ £10	IC ₅₀ £10

(1) LC₅₀ žuvims (96 val.).

(2) EC₅₀ dafnijoms (48 val.).

(3) IC₅₀ dumbliams (72 val.).

Tais atvejais, kai medžiaga nėra lengvai skaidoma, arba jei logaritmas $\text{Pow} > 3,0$ (jeigu nustatytas eksperimentiniu būdu $\text{BCF} < 100$).

i) LD – mirtina dozė;

j) LC – mirtina koncentracija;

k) EC – efektyvi koncentracija;

l) IC – inhibacinė koncentracija;

m) Pow – oktanolo/vandens pasiskirstymo koeficientas;

n) BCF – biokoncentracijos faktorius.

2. Į šią kategoriją įeina amonio nitratas ir amonio nitrato mišiniai, kuriuose azoto kiekis amonio nitrato didesnis negu 28 % pagal svorį, taip pat amonio nitrato vandeniniai tirpalai, kuriuose amonio nitrato koncentracija viršija 90 % pagal svorį.

3. Į šią kategoriją įeina paprastosios trąšos, kurių pagrindas amonio nitratas, taip pat kompleksinės trąšos, kuriuose azoto kiekis amonio nitrato didesnis negu 28 % pagal svorį (kompleksinėse trąšose amonio nitratas yra kartu su fosfatu ir (ar) kaliu).

4. Mišinius ir preparatus, kuriuose yra tokių medžiagų, reikia traktuoti lygiai taip pat kaip ir grynąsias medžiagas, išskyrus atvejus, kai tokie mišiniai ir junginiai praranda atitinkamas grynujų medžiagų savybes ir negali daryti tarpvalstybinio poveikio.

II PRIEDAS

Tyrimo komisijos procedūra pagal 4 ir 5 straipsnius

1. Prašančioji Šalis ar prašančiosios Šalys praneša sekretariatui apie tai, kad ji ar jos perduoda klausimą (-us) tyrimo komisijai, kuri sudaroma pagal šio priedo nuostatas. Pranešime nurodomas tyrimo objektas. Sekretariatas nedelsdamas informuoja visas šios Konvencijos Šalis apie tokį pranešimą.

2. Tyrimo komisiją sudaro trys nariai. Tiek prašančioji Šalis, tiek ir kita klausimo nagrinėjimo procedūros Šalis skiria po vieną mokslinį ar techninį ekspertą ir tokiu būdu paskirti du ekspertai bendru sutarimu skiria trečiąjį, kuris atlieka tyrimo komisijos pirmininko funkcijas. Pastarasis negali būti vienos iš klausimo nagrinėjimo procedūros šalies pilietis, negali turėti savo įprastinės gyvenamosios vietos vienos iš šių šalių teritorijoje, negali būti tų šalių tarnautojas ir negali būti kaip nors kitaip su tuo susijęs.

3. Jeigu, praėjus dviem mėnesiams po antro eksperto paskyrimo, tyrimo komisijos pirmininkas nėra paskirtas, tai bet kurios šalies prašymu Europos ekonominės komisijos Vykdomasis sekretorius paskiria jį per artimiausius du mėnesius.

4. Jeigu viena iš klausimo nagrinėjimo procedūros šalių nepaskiria eksperto per mėnesį nuo tada, kai ji gauna sekretoriato pranešimą, tai kita šalis gali informuoti apie tai Europos ekonominės komisijos Vykdomąjį sekretorių, kuris paskiria tyrimo komisijos pirmininką per artimiausius du mėnesius. Po paskyrimo tyrimo komisijos pirmininkas prašo šalį, kuri dar nepaskyrė eksperto, tai padaryti per vieną mėnesį. Jeigu ji to per šį laiką nepadaro, tai komisijos pirmininkas informuoja Europos ekonominės komisijos Vykdomąjį sekretorių, kuris paskiria ekspertą per artimiausius du mėnesius.

5. Tyrimo komisija priima savas procedūros taisykles.

6. Tyrimo komisija gali imtis visų reikiamų priemonių savo funkcijoms atlikti.

7. Klausimo nagrinėjimo procedūros šalys prisideda prie tyrimo komisijos darbo panaudodamos, be kita ko, visas jų turimas priemones:

a) teikia tyrimo komisijai visus atitinkamus dokumentus, paslaugas ir informaciją;

b) prireikus suteikia tyrimo komisijai galimybę kviesti liudininkų ar ekspertų ir išklausti jų parodymus.

8. Šalys ir ekspertai laikosi bet kurios informacijos konfidencialumo, kurią jie konfidencialiai gavo tyrimo komisijos darbo metu.

9. Jeigu viena klausimo nagrinėjimo procedūros šalis neatvyksta į tyrimo komisiją ar nedalyvauja nagrinėjant savo bylą, tai kita šalis gali prašyti tyrimo komisijos pratęsti nagrinėjimą ir baigti savo darbą. Vienos iš šalių nebuvimas ar vienos iš šalių nedalyvavimas nagrinėjant savo bylą nėra kliūtis pratęsti ir baigti tyrimo komisijos darbą.

10. Jeigu tyrimo komisija, atsižvelgdama į konkrečias bylos aplinkybes, nepriims kitokio sprendimo, tai tyrimo komisijos išlaidas, įskaitant jos narių atlyginimus, po lygiai pasidalija klausimo nagrinėjimo procedūros šalys. Tyrimo komisija registruoja visas savo išlaidas ir šalims pateikia šių išlaidų galutinę ataskaitą.

11. Bet kuri Šalis, kuri praktiškai suinteresuota dėl klausimo nagrinėjimo procedūros objekto ir kuriai gali turėti įtakos išvada dėl šios bylos, gali tyrimo komisijos sutikimu pati dalyvauti nagrinėjant klausimą.

12. Tyrimo komisijos sprendimai dėl procedūrų priimami narių balsų dauguma. Galutinė tyrimo komisijos išvada atspindi daugumos narių nuomonę ir apima bet kokių nuomonių skirtumą.

13. Tyrimo komisija pateikia galutinę išvadą per du mėnesius nuo jos sudarymo datos, jei tik ji nemany, kad šį terminą reikia pratęsti ne ilgiau kaip dviem mėnesiams.

14. Galutinė tyrimo komisijos išvada grindžiama pripažintais moksliniais principais. Galutinę išvadą tyrimo komisija nusiunčia dalyvaujančioms klausimo nagrinėjimo procedūroje Šalims ir sekretariatui.

III PRIEDAS

Procedūros pagal 4 straipsnį

1. Kilmės Šalis gali pareikalauti surengti konsultacijas su kita Šalimi pagal šio priedo 2-5 dalis, kurių tikslas – nustatyti, ar ši Šalis yra poveikį patirianti Šalis.

2. Kilmės Šalis, siekdama surengti tinkamas ir efektyvias konsultacijas, informuoja kiekvieną Šalį, kuri, jos manymu, gali tapti poveikį patiriančia Šalimi, apie planuojamą ar jau vykdomą pavojingos veiklos rūšį, be to, daro tai kiek galima anksčiau ir ne vėliau, negu ji informuos savo gyventojus apie šią planuojamą ar vykdomą veiklos rūšį. Toks pranešimas apie vykdomas pavojingos veiklos rūšis nusiunčiamas ne vėliau kaip dvejų metų nuo šios Konvencijos įsigaliojimo kilmės Šaliai.

3. Šiame pranešime, be kita ko, turi būti:

a) informacija apie pavojingą veiklą, taip pat bet kokia turima informacija ar pranešimas, kaip pavyzdžiui, pagal 6 straipsnį numatoma informacija apie jos galimą tarpvalstybinį poveikį pramoninės avarijos atveju;

b) nurodytas priimtinas laikas, per kurį būtina duoti atsakymą pagal šio priedo 4 dalį, atsižvelgiant į veiklos pobūdį;

ir taip pat gali būti šio priedo 6 dalyje numatyta informacija.

4. Informuotos Šalys per pranešime aptartą laiką pateikia atsakymą kilmės Šaliai patvirtindamos pranešimo gavimą bei nurodydamos, ar jos ketina dalyvauti konsultacijose.

5. Jei informuota Šalis nurodo, kad ji neketina dalyvauti konsultacijose, ar jeigu ji neduoda atsakymo per pranešime aptartą laiką, tai šio priedo kitų dalių nuostatos netaikomos. Šiuo atveju kilmės Šaliai išsaugoma teisė pačiai spręsti, ar ji, remdamasi savo įstatymais ir praktika, turi atlikti vertinimą ir analizę.

6. Gavusi iš informuotos Šalies atsakymą, kuriame nurodytas pageidavimas dalyvauti konsultacijose, kilmės Šalis, jei ji to dar nepadare, informuotai Šaliai suteikia:

a) atitinkamą informaciją apie analizės atlikimo terminus, nurodydama pastabų pateikimo terminus;

b) atitinkamą informaciją apie pavojingą veiklą ir jos tarpvalstybinį poveikį pramoninės avarijos atveju;

c) galimybę dalyvauti vertinant informaciją ar bet kokį pranešimą apie galimą tarpvalstybinį poveikį.

7. Poveikį patirianti Šalis kilmės Šalies prašymu suteikia jai deramai prieinamą informaciją apie potencialiai poveikį patiriantį rajoną pagal poveikį patiriančios Šalies jurisdikciją, jei tokia informacija būtina siekiant parengti įvertinimą, analizę bei priemones. Ši informacija suteikiama nedelsiant ir, kai tai būtina, per bendrą instituciją, jei tokia yra.

8. Kilmės Šalis prireikus tiesiogiai ar per bendrą instituciją, jei tokia yra, pateikia poveikį patiriančiai Šaliai analizės ir vertinimo dokumentus pagal V priedo 1 ir 2 dalyse pateiktą aprašymą.

9. Suinteresuotos Šalys informuoja rajonų, kuriuose egzistuoja reali tikimybė patirti pavojingos veiklos poveikį, visuomenę ir organizuoja atitinkamame rajone analizės bei vertinimo dokumentų platinimą visuomenei ir perdavimą valdymo institucijoms. Šalys užtikrina joms galimybę pareikšti pastabų ar prieštaravimų dėl pavojingos veiklos ir užtikrina, kad apie jų požiūrį tiesiogiai ar prireikus per kilmės Šalį per priimtina laiką bus informuota kompetentinga kilmės Šalies institucija.

10. Kilmės Šalis, baigusi rengti analizės ir vertinimo dokumentus, be pagrindo nedelsdama pradeda konsultacijas su poveikį patiriančia Šalimi, be kita ko, dėl pavojingos veiklos tarpvalstybinio poveikio pramoninės avarijos atveju, taip pat dėl priemonių, skirtų sumažinti ar likviduoti jos poveikį. Tokios konsultacijos gali apimti šiuos klausimus:

a) galimas šios pavojingos veiklos alternatyvas, tarp jų nesiimti jokių priemonių ir imtis priemonių sumažinti tarpvalstybinį poveikį kilmės Šalies sąskaita;

b) kitas galimos savitarpio pagalbos formas siekiant sumažinti bet kokį tarpvalstybinį poveikį;

c) bet kuriuos kitus tam tikrus klausimus.

Suinteresuotos Šalys pradiniu tokių konsultacijų etapu susitaria dėl priimtinos jų trukmės. Bet kurios šios konsultacijos gali būti rengiamos per atitinkamą bendrą instituciją ten, kur ji yra.

11. Suinteresuotos Šalys tinkamai atsižvelgia į analizės ir vertinimo rezultatus bei į dėl jų pagal šio priedo 9 dalį gautas pastabas, taip pat į konsultacijų rezultatus, apie kuriuos kalbama šio priedo 10 dalyje.

12. Kilmės Šalis informuoja poveikį patiriančias Šalis apie bet kokį dėl šios veiklos priimtą sprendimą, nurodydama priežastis ir motyvus, kuriais jis grindžiamas.

13. Tuo atveju, kai kuriai nors suinteresuotai Šaliai tampa žinoma papildoma ir su šiuo klausimu susijusi informacija apie pavojingos veiklos tarpvalstybinį poveikį, kuri nebuvo žinoma, kai vyko konsultacijos dėl šios veiklos, ši Šalis nedelsdama informuoja kitą suinteresuotą Šalį ar Šalis. Vienos iš suinteresuotų Šalių prašymu rengiamos atnaujintos konsultacijos.

IV PRIEDAS

Preveninės priemonės, taikomos pagal 6 straipsnį

Atsižvelgdami į nacionalinius įstatymus ir praktiką, Šalys, kompetentingos institucijos, operatoriai ar visų bendromis pastangomis gali įgyvendinti šias priemones:

- 1) nustatyti bendrus ar konkrečius tikslus saugos srityje;
 - 2) tvirtinti įstatymų nuostatas ar direktyvinius principus dėl saugos priemonių bei saugos normų;
 - 3) nustatyti tas pavojingos veiklos rūšis, dėl kurių reikia imtis specialių priemonių avarijoms užkirsti, kurios gali apimti licencijavimo ar sankcionavimo sistemą;
 - 4) įvertinti rizikos analizę ar tyrimus saugos, vykdant pavojingą veiklą, užtikrinimo klausimais ir sudaryti veiksmų planą siekiant įgyvendinti reikiamas priemones;
 - 5) suteikti kompetentingoms institucijoms informaciją, reikalingą rizikai įvertinti;
 - 6) taikyti tinkamiausią technologiją siekiant užkirsti kelią pramoninėms avarijoms ir apsaugoti žmones bei aplinką;
 - 7) organizuoti, siekiant užkirsti kelią pramoninėms avarijoms, atitinkamą visų asmenų, dalyvaujančių vykdant pavojingą veiklą teritorijose, mokymą bei rengimą, tiek įprastomis, tiek ir neįprastomis sąlygomis;
 - 8) nustatyti vidaus valdymo struktūras ir metodus siekiant užtikrinti efektyvų saugos normų laikymąsi ir įgyvendinimą;
 - 9) atlikti pavojingos veiklos monitoringą ir analizę bei vykdyti jos priežiūrą.
-

V PRIEDAS

Analizė ir įvertinimas

1. Pavojaingos veiklos analizės ir vertinimo mastai ir svarba gali kisti priklausomai nuo iškeltų tikslų.

2. Šioje lentelėje pateikti klausimai, kuriuos reikia nagrinėti atliekant analizę ir vertinimą išvardytais tikslais:

Analizės tikslas	Nagrinėtini klausimai
Planavimas ekstremalių Situacijų atveju pagal 8 straipsnį	1) pavojingų medžiagų pramoniniame objekte kiekiai ir savybės; 2) trumpi aprašomieji parodomųjų pramoninių avarijų, kurios gali įvykti dėl pavojingos veiklos, modelių scenarijai, taip pat nurodant kiekvienos iš jų tikimybę; 3) kiekvienam scenarijui: a) apytikris išmetalų tūris; b) sukeltų padarinių mastas ir rimtumas tiek žmonėms, tiek ir jų neapimančiai aplinkai, esant palankioms ir nepalankioms sąlygoms, įskaitant atsirandančių avarijų pavojingų zonų plotą; c) laiko tarpas, per kurį paprasčiausias įvykis gali išsivystyti į pramoninę avariją; d) bet kurios priemonės, kurių gali būti imtasi siekiant iki minimumo sumažinti avarijos grėsmės tikimybę; 4) gyventojų skaičius ir jų pasiskirstymas kaimyniniuose rajonuose, įskaitant bet kokį didelį žmonių, kurie gali atsidurti pavojingoje zonoje, susitelkimą; 5) šių gyventojų amžius, mobilumas ir pažeidžiamumas.
Sprendimų dėl objektų išdėstymo priėmimas pagal 7 straipsnį	Papildant ankstesnius 1-5 punktus: 6) žalos žmonėms ir aplinkai rimtumas atsižvelgiant į išmetalų pobūdį ir aplinkybes; 7) atstumas nuo pavojingos veiklos vykdymo vietos, kurioje egzistuoja reali kenksmingo poveikio žmonėms ir aplinkai pramoninės avarijos atveju tikimybė; 8) ta pati informacija ne tik dėl dabartinės situacijos, bet ir dėl būsimų įvykių raidos, kurią galima planuoti ar racionaliai prognozuoti.
Informacijos teikimas visuomenei pagal 9 straipsnį	Papildant ankstesnius 1–4 punktus: 9) Žmonės, kurie gali nukentėti dėl pramoninės avarijos.
Prevencinės priemonės pagal 6 straipsnį	Papildant ankstesnius 4–9 punktus, prevencinėms priemonėms prireiks detalesnių 1–3 punktuose esančių aprašymų ir vertinimų variantų. Be šių aprašymų ir vertinimų, taip pat turi būti įtraukti šie klausimai: 10) pavojingų medžiagų laikymo bei naudojimo sąlygos ir jų kiekiai; 11) pramoninių avarijų rūšių, sukeliančių rimtus padarinius, scenarijų sąrašas, kuriame pateikiami įvairaus masto avarijų pavyzdžiai ir nurodoma netoliese vykdomos veiklos poveikio galimybė; 12) kiekviename scenarijuje: įvykių, galinčių sukelti pramoninę avariją, ir jos galimos grėsmės etapų aprašymas; 13) kiekvieno etapo tikimybės įvertinimas, bent jau bendrais bruožais, atsižvelgiant į 14 punkte numatytas priemones; 14) prevencinių priemonių aprašymas įrenginių ir procedūrų, skirtų iki minimumo sumažinti kiekvieno etapo tikimybę, požiūriu; 15) galimų nukrypimo nuo normalių eksploatavimo sąlygų padarinių, taip pat

Analizės tikslas	Nagrinėtini klausimai
	atitinkamų priemonių, skirtų saugiai nutraukti pavojingą veiklą ar bet kurią jos sritį, susidarius ekstremaliai situacijai, bei būtinybės paruošti personalą, siekiant
	užtikrinti kuo greitesnį galimų rimtų nukrypimų išaiškinimą ir imtis atitinkamų priemonių, įvertinimas;
	16) grėsmės, kurią gali sukelti įrenginio, kuriame vykdoma pavojinga veikla, modifikavimas, remontas ir techninis aptarnavimas kontrolės priemonių bei tolesnių kontroliavimo priemonių įgyvendinimui, įvertinimas.

VI PRIEDAS

Sprendimų dėl objektų išdėstymo priėmimas pagal 7 straipsnį

Toliau tekste pateikiamos temos, kurios turi būti nagrinėjamos pagal 7 straipsnį.

1. Rizikos ir vertinimo analizės rezultatų, įskaitant rajono, kuriame planuojama vykdyti pavojingą veiklą, fizinių charakteristikų vertinimas pagal V priedą.
 2. Konsultacijų rezultatai ir visuomenės dalyvavimas.
 3. Rizikos, kurią sukelia bet koks įvykis poveikį patiriančios Šalies teritorijoje dėl kilmės Šalies teritorijoje vykdomos pavojingos veiklos, didėjimo ar mažėjimo analizė.
 4. Pavojaus aplinkai, įskaitant bet koki tarpvalstybinį poveikį, vertinimas.
 5. Naujų pavojingos veiklos rūšių, galinčių būti rizikos šaltiniu, vertinimas.
 6. Klausimo dėl naujų pavojingos veiklos rūšių objektų išdėstymo ir dėl reikšmingo jau vykdomų veiklos rūšių modifikavimo saugiu atstumu nuo gyvenviečių bei dėl saugių zonų sukūrimo aplink objektus, kuriuose vykdoma pavojinga veikla, nagrinėjimas; šiuose rajonuose turi būti atidžiai ištirtos tos priemonės, dėl kurių daugėja gyventojų, kuriems gresia pavojus, ar kaip nors kitaip didėja rizikos laipsnis.
-

VII PRIEDAS

Priemonės, skirtos užtikrinti pasirengimą ekstremalioms situacijoms pagal 8 straipsnį

1. Visi veiksmų ekstremaliomis situacijomis planai tiek teritorijose, kuriose vykdoma veikla, tiek ir už jų ribų turi būti koordinuojami, siekiant imtis kompleksinių ir veiksmingų priemonių avarijos padariniams likviduoti.

2. Į veiksmų ekstremaliomis situacijomis planus turi būti įtraukiamos priemonės, reikalingos šioms situacijoms lokalizuoti bei iki minimumo sumažinti jų tarpvalstybinį poveikį. Į juos taip pat turi būti įtraukiamos gyventojų informavimo ir prireikus evakavimo priemonės, kitos apsaugos bei gelbėjimo priemonės, taip pat medicinos tarnybos.

3. Į veiksmų ekstremaliomis situacijomis planus dėl personalo, dirbančio teritorijose, kuriose vykdoma veikla, taip pat dėl asmenų, kurie gali patirti ekstremalių situacijų poveikį, ir dėl gelbėtojų turi būti įtraukiamos išsamios techninės ir organizacinės procedūros, reikalingos siekiant imtis priemonių pramoninės avarijos, galinčios daryti tarpvalstybinį poveikį, atveju bei užkirsti kelią ir iki minimumo sumažinti poveikį žmonėms bei aplinkai tiek teritorijoje, kurioje vykdoma veikla, tiek ir už jos ribų.

4. Į veiksmų ekstremaliomis situacijomis planus teritorijose, kuriose vykdoma veikla, galėtų būti, pavyzdžiui, įtraukti šie klausimai:

a) organizacinių funkcijų ir atsakomybės paskirstymas teritorijoje, kurioje vykdoma veikla, ekstremalios situacijos atveju;

b) priemonių, kurių turi būti imamasi įvykus pramoninei avarijai ar kilus neišvengiamam jos pavojui, aprašymas tam, kad būtų galima kontroliuoti padėtį ar užkirsti kelią tokiam įvykiui, arba išsamus nurodymas, kur tokį aprašymą galima rasti;

c) turimų įrengimų ir išteklių aprašymas;

d) priemonės, skirtos kuo greičiau pranešti apie pramonines avarijas valstybės institucijai, atsakingai už likvidavimo veiksmus ekstremaliomis situacijomis už teritorijos, kurioje vykdoma veikla, ribų, įskaitant informacijos, kuri turi būti įtraukta į pradinį pranešimą, rūšį bei priemones, skirtas užtikrinti smulkesnės informacijos pateikimą, kai ji bus gauta;

e) priemonės, skirtos mokyti personalą atlikti tas pareigas, kurių gali prireikti.

5. Į veiksmų ekstremaliomis situacijomis planus už teritorijos, kurioje vykdoma veikla, ribų galėtų būti, pavyzdžiui, įtraukti šie klausimai:

a) organizacinių funkcijų ir atsakomybės paskirstymas už teritorijos, kurioje vykdoma veikla, ribų ekstremalios situacijos atveju, taip pat nurodymas, kaip suderinti šiuos planus su veiksmų planais teritorijoje, kurioje vykdoma veikla;

b) metodai ir procedūros, kuriuos turi naudoti gelbėjimo bei medicinos tarnybos;

c) metodai, padedantys greitai nustatyti poveikį patyrusį rajoną;

d) priemonės, skirtos užtikrinti kuo greitesnį pranešimą poveikį patyrusioms ar potencialiai patiriančioms šalims apie pramoninę avariją ir toliau palaikyti ryšį su jomis;

e) išteklių, reikalingų planui įgyvendinti, ir koordinavimo priemonių suradimas;

f) priemonės, skirtos teikti visuomenei informaciją, įskaitant, jei reikia, priemones, skirtas papildyti ir pakartotinai teikti informaciją, teikiamą pagal 9 straipsnį;

g) priemonės, skirtos pasirengimui bei mokymams organizuoti.

6. Veiksmų ekstremaliomis situacijomis planai galėtų apimti pavojingų medžiagų ir užterštų medžiagų apdorojimo, rinkimo, valymo, laikymo, išvežimo ir saugaus šalinimo priemones, taip pat atstatomąsias priemones.

VIII PRIEDAS

Informacija, teikiama visuomenei pagal 9 straipsnį

1. Kompanijos pavadinimas, pavojingos veiklos vykdymo vietos adresas ir informaciją teikiančio asmens pareigos.
 2. Aiškus pavojingos veiklos aprašymas, įskaitant riziką.
 3. Visuotinai priimti ar šiai medžiagų ir junginių, naudojamų vykdant pavojingą veiklą, klasei būdingi pavadinimai, nurodant jų pagrindines charakteristikas kylančio pavojaus požiūriu, ar jų bendra klasifikacija pagal pavojingumo laipsnį.
 4. Bendro pobūdžio informacija, gaunama atliekant poveikio aplinkai vertinimą, tuo atveju, jei tokia yra ir jei ji su šiuo klausimu susijusi.
 5. Bendro pobūdžio informacija apie pramoninės avarijos, kuri gali įvykti, vykdant pavojingą veiklą, pobūdį, įskaitant jos potencialų poveikį gyventojams ir aplinkai.
 6. Reikiama informacija apie poveikį patiriančių gyventojų perspėjimo ir informavimo metodus pramoninės avarijos atveju.
 7. Reikiama informacija apie būtinus poveikį patiriančių gyventojų veiksmus ir elgesį pramoninės avarijos atveju.
 8. Reikiama informacija apie priemones, kurių imamasi vykdant pavojingą veiklą, įskaitant ryšį su avarinėmis tarnybomis, siekiant kovoti su pramoninėmis avarijomis, mažinti jų rimtumą ir švelninti jų poveikį.
 9. Bendro pobūdžio informacija apie avarinių tarnybų veiksmų ekstremaliomis situacijomis planą už teritorijos, kurioje vykdoma veikla, ribų, sudaromą siekiant pašalinti bet kokią poveikį, įskaitant pramoninės avarijos tarpvalstybinį poveikį už teritorijos, kurioje vykdoma veikla, ribų.
 10. Bendro pobūdžio informacija apie specialius reikalavimus ir sąlygas, reguliuojančius pavojingą veiklą, pagal atitinkamus nacionalinius normatyvus ir (ar) administracines nuostatas, įskaitant licencijų ar leidimų išdavimo sistemas.
 11. Išsamūs duomenys apie papildomos atitinkamos informacijos gavimo šaltinius.
-

IX PRIEDAS

Informavimo apie pramonines avarijas sistemos pagal 10 straipsnį

1. Informavimo apie pramonines avarijas sistemos turi užtikrinti ypač greitą duomenų ir prognozių perdavimą pagal iš anksto parengtus kodus, naudojant suderintas duomenų perdavimo ir apdorojimo sistemas, siekiant pranešti apie ekstremalias situacijas ir gauti atsakymus bei imtis priemonių iki minimumo sumažinti ir apriboti tarpvalstybinio poveikio mastą, atsižvelgiant į įvairius poreikius įvairiais lygiais.

2. Pranešime apie pramonines avarijas turi būti:

a) pramoninės avarijos rūšis ir mastas, pavojingos medžiagos (jeigu yra žinomos), susijusios su avarija, ir galimo poveikio rimtumas;

b) avarijos laikas ir tiksli vieta;

c) kita turima informacija, kuri reikalinga siekiant efektyviai likviduoti pramoninės avarijos padarinius.

3. Pranešimas apie pramonines avarijas kartas nuo karto papildomas ar, kiek tai reikalinga, papildomas informacija apie tarpvalstybinio poveikio plitimą.

4. Reguliariai atliekami informavimo apie pramonines avarijas sistemų bandymai ir efektyvumo patikrinimai, įskaitant reguliarių atitinkamo personalo mokymą. Prireikus tokie bandymai, patikrinimai ir mokymai rengiami bendrai.

X PRIEDAS

Savitarpio pagalba, teikiama pagal 12 straipsnį

1. Atsakomybė už bendrą vadovavimą, kontrolę, koordinavimą ir priežiūrą, teikiant pagalbą, tenka pagalbos prašančiajai Šaliai. Personalas, dalyvaujantis pagalbos teikimo operacijose, veikia pagal atitinkamus prašančiosios Šalies įstatymus. Prašančiosios Šalies atitinkamos institucijos bendradarbiauja su institucija, kurią pagalbą teikianti Šalis paskiria pagal 17 straipsnį atsakinga už tiesioginės operatyvinės personalo ir įrengimų priežiūros, kurią užtikrina pagalbą teikianti Šalis, vykdymą.

2. Prašančioji Šalis pagal savo galimybes suteikia vietinius įrenginius ir paslaugas, siekdama tinkamai ir efektyviai organizuoti pagalbos panaudojimą, bei užtikrina personalo, įrengimų ir medžiagų, kuriuos šiuo tikslu į jos teritoriją įvežė pagalbą teikianti Šalis ar kurie buvo įvežti jos vardu, apsaugą.

3. Jeigu suinteresuotos Šalys nesusitarė kitaip, pagalba teikiama prašančiosios Šalies sąskaita. Pagalbą teikianti Šalis gali bet kuriuo metu visiškai ar iš dalies atsisakyti teisės atlyginti savo išlaidas.

4. Prašančioji Šalis imasi visų įmanomų priemonių, kad pagalbą teikiančiai Šaliai ir jos vardu veikiantiems asmenims būtų suteiktos reikiamos privilegijos, imunitetai arba jiems būtų padėta greitai atlikti savo pagalbos teikimo funkcijas. Prašančioji Šalis neprivalo taikyti šios nuostatos savo piliečiams ar asmenims, nuolat gyvenantiems jos teritorijoje, ar teikti jiems aukščiau nurodytų privilegijų ir imunitetų.

5. Bet kuri Šalis prašančiosios Šalies ar pagalbą teikiančios Šalies prašymu imasi priemonių, skirtų palengvinti personalo, dėl kurio yra tinkamai pateiktas pranešimas, taip pat įrengimų ir nuosavybės, naudojamų teikiant pagalbą, tranzitą per jos teritoriją į prašančiosios Šalies teritoriją ir iš jos.

6. Prašančioji Šalis palengvina personalo, dėl kurio yra tinkamai pateiktas pranešimas, įvažiavimą į savo teritoriją, buvimą joje ir išvykimą iš jos, taip pat įrengimų ir nuosavybės, naudojamų teikiant pagalbą, įvežimą, naudojimą ir išvežimą.

7. Jeigu buvo vykdomi veiksmai, tiesiogiai susiję su pagalbos teikimu, prašančioji Šalis tuo atveju, kai žuvo ar buvo sužeisti žmonės, pakenkta nuosavybei ar ji prarasta, arba kai buvo padaryta žala aplinkai jų teritorijoje, teikiant prašytą pagalbą, nepateikia kaltinimų pagalbą teikiančiai Šaliai ar asmenims, veikiantiems jos vardu, atleidžia juos nuo materialinės atsakomybės ir išmoka jiems kompensaciją žūties ar sužalojimų atveju, taip pat įrengimų ar kitos nuosavybės, kuri buvo naudojama teikiant pagalbą, praradimo ar pakenkimo atveju. Prašančioji Šalis atsakinga už pretenzijų, kurias kelia trečiosios šalys pagalbą teikiančiai Šaliai ar asmenims, veikiantiems jos vardu, sureguliuavimą.

8. Suinteresuotos Šalys glaudžiai bendradarbiauja, siekdamos prisidėti prie teisminių procedūrų ir pretenzijų, kurios gali kilti vykdant pagalbos teikimo operacijas, sureguliuavimo.

9. Bet kuri Šalis gali prašyti pagalbos dėl asmenų, patyrusių avarijos poveikį, gydymo ar laikino perkėlimo į kitos Šalies teritoriją.

10. Poveikį patirianti Šalis ar prašančioji Šalis bet kuriuo metu po atitinkamų konsultacijų gali pranešti, jog prašo nutraukti gautą ar suteiktą pagal šią Konvenciją pagalbą. Netrukus po tokio prašymo pareiškimo suinteresuotos Šalys konsultuojasi viena su kita, siekdamos imtis priemonių tinkamai nutraukti pagalbą.

XI PRIEDAS

Keitimasis informacija pagal 15 straipsnį

Informacija turi apimti šiuos dalykus, kurie taip pat gali būti daugiašalio ar dvišalio bendradarbiavimo objektu:

a) teisines ir administracines priemones, politiką, tikslus ir prioritetus, siekiant užkirsti kelią pramoninėms avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms ir likviduoti jų padarinius, mokslinę veiklą ir technines priemones, skirtas sumažinti pramoninių avarių, kylančių vykdant pavojingą veiklą, riziką, taip pat sušvelninti tarpvalstybinį poveikį;

b) priemones ir veiksmų ekstremaliomis situacijomis planus, atitinkamu lygiu susijusius su kitomis Šalimis;

c) monitoringo, planavimo, tyrimų ir technologijų plėtros programas, įskaitant jų įgyvendinimą ir vykdymo kontrolę;

d) priemones, kurių imamasi siekiant užkirsti kelią pramoninėms avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms ir likviduoti jų padarinius;

e) veiksmų pramoninių avarių atveju patirtį ir bendradarbiavimą, likviduojant pramoninių avarių, darančių tarpvalstybinį poveikį, padarinius;

f) geriausių turimų technologijų rengimą ir taikymą siekiant tobulinti aplinkos apsaugą ir stiprinti saugumą;

g) pasirengimo ekstremalioms situacijoms užtikrinimą ir jų padarinių likvidavimą;

h) metodus, naudojamus rizikai prognozuoti, įskaitant tarpvalstybinio poveikio monitoringo ir vertinimo kriterijus.

XII PRIEDAS

Uždaviniai, susiję su savitarpio pagalbos teikimu, pagal 18 straipsnio 4 dalį

1. Informacijos ir duomenų rinkimas bei skleidimas:

a) informavimo apie pramonines avarijas sistemos, galinčios teikti informaciją apie pramonines avarijas ir apie ekspertus siekiant juos įtraukti per kuo trumpesnę laiką į veiklą, susijusią su pagalbos teikimu, kūrimas ir naudojimas;

b) duomenų banko kūrimas ir naudojimas siekiant gauti, apdoroti ir skleisti reikiamą informaciją apie pramonines avarijas, įskaitant informaciją apie jų poveikį bei apie taikomas priemones ir jų efektyvumą;

c) pavojingų medžiagų sąrašo, apimančio jų atitinkamas charakteristikas bei informaciją apie tai, kaip reikia elgtis su tomis medžiagomis kilus pramoninei avarijai, sudarymas ir tvarkymas;

d) ekspertų, galinčių teikti konsultacinę ir kitokią pagalbą imantis priemonių, skirtų užkirsti kelią pramoninėms avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms ir likviduoti jų padarinius, įskaitant atkuriamąsias priemones, registro sudarymas ir tvarkymas;

e) pavojingos veiklos rūšių sąrašo tvarkymas;

f) pavojingų medžiagų, kurioms taikomos I priedo I dalies nuostatos, sąrašo sudarymas ir tvarkymas.

2. Moksliniai tyrimai, specialistų ir metodologijos rengimas:

a) modelių, sudarytų remiantis patirtimi, sukaupta dėl įvykusių pramoninių avarių, ir priemonių, skirtų užkirsti kelią pramoninėms avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms ir likviduoti jų padarinius, taikymo scenarijų rengimas ir pateikimas;

b) specialistų mokymo ir rengimo rėmimas, tarptautinių simpoziumų organizavimas ir bendradarbiavimo tyrimų bei technologijų plėtros srityje vystymas.

3. Techninė pagalba:

a) konsultacinių funkcijų, kuriomis siekiama stiprinti sugebėjimą imtis priemonių, skirtų užkirsti kelią pramoninėms avarijoms, užtikrinti pasirengimą joms ir likviduoti jų padarinius, įgyvendinimas;

b) kurios nors Šalies prašymu jos vykdomos pavojingos veiklos tikrinimai bei pagalbos teikimas organizuojant jos nacionalinius patikrinimus pagal šią Konvenciją.

4. Pagalba ekstremalios situacijos atveju

Pagalbos teikimas kurios nors Šalies prašymu, be kita ko, siunčiant į pramoninės avarijos vietą ekspertus, turint tikslą suteikti konsultacinę ir kitokią pagalbą likviduojant pramoninės avarijos padarinius.

XIII PRIEDAS

Arbitražas

1. Šalis ieškovė ar Šalys ieškovės praneša sekretoriatui apie tai, kad Šalys susitarė perduoti ginčą arbitražiniam nagrinėjimui pagal šios Konvencijos 21 straipsnio 2 dalį. Pranešime nurodomas arbitražinio nagrinėjimo objektas, įskaitant, be kita ko, šios Konvencijos straipsnius, dėl kurių traktavimo ar taikymo kilo ginčas. Sekretoriatas išsiunčia gautą informaciją visoms šios Konvencijos Šalims.

2. Arbitražinį teismą sudaro trys nariai. Tiek Šalis ieškovė ar Šalys ieškovės, tiek ir kita ginčo Šalis ar kitos ginčo Šalys skiria po vieną arbitrą, ir du tokiu būdu paskirti arbitrai abipusiu sutarimu skiria trečią arbitrą, kuris atlieka arbitražo pirmininko funkcijas. Pastarasis negali būti vienos iš ginčo Šalių pilietis, negali turėti savo įprastos gyvenamosios vietos vienos iš šių Šalių teritorijoje, negali būti tarnautojas nei vienoje iš jų ir negali būti kaip nors susijęs su šia byla.

3. Jeigu praėjus dviem mėnesiams po antro arbitro paskyrimo arbitražo pirmininkas nepaskirtas, tai bet kurios iš ginčo Šalių prašymu Europos ekonominės komisijos Vykdomasis sekretorius paskiria jį per kitus du mėnesius.

4. Jeigu viena iš ginčo Šalių nepaskiria arbitro per du mėnesius nuo prašymo gavimo, kita šalis turi teisę informuoti apie tai Europos ekonominės komisijos Vykdomąjį sekretorių, kuris paskiria arbitražo pirmininką per kitus du mėnesius. Po paskyrimo arbitražo pirmininkas prašo šalį, kuri dar nepaskyrė arbitro, tai atlikti per du mėnesius. Jei ji to nepadaro per tokį laiką, tai pirmininkas informuoja Europos ekonominės komisijos Vykdomąjį sekretorių, kuris paskiria savo arbitrą per kitus du mėnesius.

5. Arbitražinis teismas, vadovaudamasis tarptautine teise ir šios Konvencijos nuostatomis, priima sprendimą.

6. Bet kuris arbitražinis teismas, steigiamas pagal šio priedo nuostatas, parengia savo procedūros taisykles.

7. Arbitražinio teismo sprendimai tiek procedūros klausimais, tiek principiniais klausimais priimami jo narių balsų dauguma.

8. Arbitražinis teismas gali imtis visų reikiamų priemonių faktams nustatyti.

9. Ginčo šalys remia arbitražinio teismo darbą ir, be kita ko, panaudodamos visas turimas priemones:

a) pateikia teismui visus atitinkamus dokumentus, prielaidas ir informaciją;

b) prireikus suteikia teismui galimybę kviesti liudininkus ar ekspertus ir išklausti jų parodymus.

10. Ginčo šalys ir arbitražinio teismo nariai laikosi bet kokios informacijos konfidencialumo, kurią jie gauna konfidencialiai vykdydami nagrinėjimą arbitražiniame teisme.

11. Arbitražinis teismas vienos iš šalių prašymu gali rekomenduoti imtis laikinų saugos priemonių.

12. Jeigu viena iš ginčo šalių neatvyksta į arbitražinį teismą ar nedalyvauja nagrinėjant savo bylą, kita šalis gali prašyti teismą pratęsti nagrinėjimą ir priimti galutinį sprendimą. Vienos iš šalių nebuvimas teisme ar vienos iš šalių nedalyvavimas nagrinėjant bylą nėra kliūtis ją nagrinėti.

13. Arbitražinis teismas gali išklausti priešiškešnius, kylančius tiesiogiai iš ginčo esmės, ir priimti dėl jų sprendimus.

14. Jeigu tik arbitražinis teismas nepriima kitokio sprendimo, remdamasis konkrečiomis bylos aplinkybėmis, teismo išlaidas, įskaitant teismo narių paslaugų apmokėjimą, ginčo šalys pasidalija po lygiai. Teismas registruoja visas savo išlaidas ir teikia ginčo šalims šių išlaidų galutinę ataskaitą.

15. Bet kuri šios Konvencijos Šalis, kuri dėl ginčo objekto turi teisinį interesą ir kuriai gali turėti įtakos sprendimas dėl šios bylos, turi teisę dalyvauti teismo sutikimu nagrinėjant bylą.

16. Arbitražinis teismas priima savo sprendimą per penkis mėnesius nuo jo įsteigimo datos, jei tik jis nematys reikalo pratęsti šį terminą ne ilgiau kaip penkiems mėnesiams.

17. Prie arbitražinio teismo sprendimo pridedamas priežasčių išaiškinimas. Šis sprendimas yra galutinis ir privalomas visoms ginčo šalims. Arbitražinis teismas nusiunčia savo sprendimą ginčo šalims ir sekretoriatui. Sekretoriatas išsiunčia gautą informaciją visoms šios Konvencijos Šalims.

18. Bet kuris ginčas, kuris gali kilti tarp šalių dėl teismo sprendimo aiškinimo ar vykdymo, gali būti perduotas bet kurios šalies arbitražiniam teismui, kuris priėmė šį sprendimą, arba, jeigu neįmanoma pasinaudoti pastarojo paslaugomis, kitam teismui, steigiamam šiam tikslui tokiu pat būdu kaip ir pirmasis.
